РОЗДІЛ ІІ. РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

УДК 373-056.2/.3(477) DOI 10.5281/zenodo.1244620

ЗДОБУТКИ ІНКЛЮЗІЇ В ОСВІТІ УКРАЇНИ

Багно Ю. М.

У статті розглядаються питання інклюзивної освіти в Україні. Зазначено, що реформи вітчизняної системи освіти зумовлені інтеграцією в європейський освітній простір та об'єктивними вимогами часу. Державна освітня політика зорієнтована на якість і доступність освіти, її конкурентоспроможність й ефективність та базується на основі принципу людиноцентризму. Усвідомлення розвитку потенціалу кожної людини, розкриття її здібностей, задоволення потреб в інтелектуальному, духовному, моральному й фізичному розвитку, зумовило виникнення нової концепції – інклюзивної освіти. Її зміст передбачає визнання рівної цінності для суспільства всіх учнів і педагогічних працівників; цінність людини не залежить від його здібностей і досягнень; подолання бар'єрів на шляху отримання якісної освіти та соціалізації всіх учнів, а не тільки учнів з інвалідністю та учнів з особливими освітніми потребами; визнання здатності до навчання кожної дитини. Основні засади та особливості впровадження інклюзивної освіти та організації інклюзивного навчання в закладах освіти України визначено постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України та наказами й методичними листами Міністерства освіти і науки України.

***Ключові слова**. Інклюзивна освіта, інклюзія, інклюзивне навчання, учні з особливими освітніми потребами, індивідуалізації і диференціації освітнього процесу.*

ДОСТИЖЕНИЯ ИНКЛЮЗИИ В ОБРАЗОВАНИИ УКРАИНЫ

Багно Ю. Н.

В статье рассматриваются вопросы инклюзивного образования в Украине. Отмечено, что реформы отечественной системы образования обусловлены

интеграцией в европейское образовательное пространство и объективными требованиями времени. Государственная образовательная политика ориентирована на качество и доступность образования, его конкурентоспособность и эффективность и базируется на основе принципа человекоцентризма. Осознание развития потенциала каждого человека, раскрытие его способностей, удовлетворение потребностей в интеллектуальном, духовном, нравственном и физическом развитии, обусловило возникновение новой концепции – инклюзивного образования. Ее содержание предполагает признание равной ценности для общества всех учеников и педагогических работников; ценность человека не зависит от его способностей и достижений; преодоление барьеров на пути получения качественного образования и социализации всех учеников, а не только учеников с инвалидностью и учащихся с особыми образовательными потребностями; признание способности к обучению каждого ребенка. Основные принципы и особенности внедрения инклюзивного образования и организации инклюзивного обучения в учебных заведениях.

Ключевые слова. *Инклюзивное образование, инклюзия, инклюзивное обучение, ученики с особыми образовательными потребностями, индивидуализации и дифференциации образовательного процесса.*

ACHIEVEMENTS OF INCLUSION IN THE EDUCATION OF UKRAINE

Bahno Yu. M.

Reforms of the domestic education system are due to integration into the European educational space and objective requirements of the time. The state educational policy is oriented on the quality and accessibility of education, its competitiveness and effectiveness, and is based on the principle of human-centeredness. Awareness of the development of each person's potential, the disclosure of his abilities, the satisfaction of the needs for intellectual, spiritual, moral and physical development, led to the emergence of a new concept - inclusive education. Its content assumes recognition of equal value for the society of all students

and pedagogical workers; the value of a person does not depend on his abilities and achievements; overcoming barriers to quality education and socialization of all students, not just students with disabilities and students with special educational needs; recognition of the ability to learn each child. Basic principles and features of the introduction of inclusive education and the organization of inclusive education in educational institutions.

***Key words**. inclusive education, inclusion, inclusive teaching, students with special educational needs, individualization and differentiation of the educational process.*

Постановка проблеми. Сучасна системи освіти в Україні перебуває в стані активного реформування та характеризується змінами в усіх її підсистемах, ланках та змісті освіти. Зміст реформ вітчизняної системи освіти зумовлений інтеграцією в європейський освітній простір та об'єктивними вимогами часу. Державна освітня політика зорієнтована на якість і доступність освіти, її конкурентоспроможність й ефективність та базується на основі принципу людиноцентризму.

Новий період модернізації освіти знаменувався розумінням того, що головним рушієм будь-якого процесу завжди незмінно залишається особистість. Визнання особистості в комплексі її індивідуальних особливостей, незалежно, який вони мають характер, у глобальному світі є основним рушієм розвитку суспільства. Відтак, усвідомлення розвитку потенціалу кожної людини, розкриття її здібностей, задоволення потреб в інтелектуальному, духовному, моральному й фізичному розвитку, зумовило виникнення нової концепції – інклюзивної освіти.

Інклюзивна освіта сприяє реалізації одного з визначальних принципів державної освітньої політики в Україні – рівний доступ до якісної освіти всіх громадян, у тому числі й осіб з особливими потребами та розвиток інклюзивного освітнього середовища. Організаційно-правові засади особливостей реалізації прав на здобуття освіти осіб з особливими потребами визначено нормативно-правовими документами Верховної Ради України (Закони «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (2017),

«Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (2000), «Про охорону дитинства» (2014), «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014)). Основні засади та особливості впровадження інклюзивної освіти та організації інклюзивного навчання в закладах освіти України визначено постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України та наказами й методичними листами Міністерства освіти і науки України.

Аналіз досліджень і публікацій. Вирішення проблем інклюзії в Україні було висвітлено в працях вітчизняних науковців Г. Давидової, О. Ільїної, А. Колупаєвої, О. Мартинової, С. Миронової, О. Миськів, О. Мовчан, Т. Самсонової, Н. Софій, В. Синьової, П. Таланчука, Є. Тарасенко, Н. Теплової та ін.

Мета цієї розвідки – розглянути основні проблеми розвитку інклюзивної освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. На початку XXI ст. інклюзивна освіта є найбільш інноваційним рухом у формуванні розуміння і виховання толерантності суспільства в демократичних країнах світу, у т.ч. і в Україні. ЮНЕСКО визначає толерантність не тільки як моральний обов'язок, але й як політичну й правову вимогу до поваги прав людини, груп людей і держав. Так, Декларацією принципів толерантності наголошено про необхідність створення законодавства для забезпечення рівності в спілкуванні й реалізації можливостей для всіх груп людей і окремих членів суспільства (Декларація принципів толерантності, 1995). Безпосередніми кроками в цьому плані, за вимогами ЮНЕСКО, є не лише створення в країнах світового співтовариства належної законодавчої бази, а й захист тих, хто перебуває у несприятливих соціальних, економічних, сімейних умовах; виховання в молоді толерантності. Основними особистісними чинниками, які сприяють формуванню толерантності, є: сприйняття суспільного життя як позитивного цілого, розуміння необхідності іншого, відмінностей та особливостей [1, с. 172–174].

Інклюзивна освіта має значний потенціал до формування толерантності, оскільки її основою є: визнання рівної цінності

для суспільства всіх учнів і педагогічних працівників; цінність людини не залежить від його здібностей і досягнень; подолання бар'єрів на шляху отримання якісної освіти та соціалізації всіх учнів, а не тільки учнів з інвалідністю та учнів з особливими освітніми потребами; визнання здатності до навчання кожної дитини і, відповідно, необхідність створення суспільством відповідних для цього умов [6]. За роки незалежності Україна пройшла значний шлях у цьому напрямі.

Наказом Міністерства освіти і науки затверджено «Концепцію розвитку інклюзивної освіти» (1 жовтня 2010 р.№ 912), яка визначила мету, завдання та принципи освіти для дітей з особливими освітніми потребами, шляхи впровадження та очікувані результати: розроблені методичні рекомендації з питань інклюзивної освіти дітей та студентів [3].

Зокрема, принципами розвитку інклюзивної освіти є:

– науковість (розробка теоретико-методологічних основ інклюзивного навчання, програмно-методичного інструментарію, аналіз і моніторинг результатів упровадження інклюзивного навчання, оцінка ефективності технологій, що використовуються для досягнення позитивного результату, проведення незалежної експертизи);

– системність (забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, наступності між рівнями освіти: рання допомога – дошкільна освіта – загальна середня освіта);

– варіативність, корекційна спрямованість (організація особистісно орієнтованого навчального процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою для задоволення соціально-освітніх потреб, створення умов для соціально-трудової реабілітації, інтеграції в суспільство дітей з порушеннями психофізичного розвитку, у тому числі дітей-інвалідів);

– індивідуалізація (здійснення особистісно орієнтованого (індивідуального, диференційованого) підходу);

– соціальна відповідальність сім'ї (виховання, навчання і розвиток дитини; створення належних умов для розвитку її природних здібностей, участь у навчально-реабілітаційному процесі);

– міжвідомча інтеграція та соціальне партнерство (координація дій різних відомств, соціальних інституцій, служб з метою оптимізації процесу освітньої інтеграції дітей з особливими освітніми потребами) [3].

Постанова КМУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» (від 15.08.2011 р. № 872) зазначає необхідність організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізації та інтеграції в суспільство, залучення батьків до участі у навчально-виховному процесі [4]. На основі цього документу МОН України для практичного використання розроблено інструктивно-методичний лист «Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах». В основі цього документу зазначені методичні засади індивідуального планування освітнього процесу, що має на меті:

– розроблення комплексної програми розвитку дитини з особливими освітніми потребами, що допоможе педагогічному колективу закладу пристосувати середовище до потреб дитини;

– надання додаткових послуг та форм підтримки в процесі навчання;

– організацію спостереження за динамікою розвитку учня [4].

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна програма розвитку в умовах інклюзивного класу навчання – це спосіб упровадження індивідуалізації і диференціації освітнього процесу для дітей з особливими потребами. Індивідуалізація навчання, як один з принципів педагогіки передбачає вибір форм, способів, методів і засобів навчання у відповідності з індивідуальними особливостями особистості, у той час як диференціація навчання – це спосіб його індивідуалізації. Ці документи не лише передбачають врахування суб'єктивного досвіду дитини, її основних позивних характеристик (особливостей пізнавальних процесів, мислення, способу сприйняття навчальної інформації), а на основі врахування індивідуального темпу та способу засвоєння

навчального матеріалу ставить перед вчителем завдання підбору оптимальних вправ та завдань.

Звичайно, що в освітній практиці педагога виникає безліч проблем зі створенням класів з інклюзивним навчанням, зокрема щодо набору та навчання дітей з особливостями розумового розвитку. Певний час невизначеними були умови навчання дітей із затримкою психічного розвитку, оскільки згідно наказу МОН за № 1224 від 09.12.2010 р., такі діти могли навчатися в спеціальних класах із однорідною наповнюваністю класів, що суперечить впровадженню інклюзії. Виправлення такої ситуації стало можливим завдяки наказу МОН України № 1/9-2 від 10.01.2017 р., у відповідності з яким таким дітям надано право навчатися в інклюзивних класах за бажанням батьків та згідно з рекомендаціями психолого-медико-педагогічної консультації.

На зміну психолого-медико-педагогічним консультаціям були створені інклюзивно-ресурсні центри [5], які мають діяти більш широко (табл. 1).

Таблиця 1.

Відмінності у діяльності ПМПК та ІРЦ

Психолого-медико-педагогічні консультації	***Інклюзивно-ресурсні центри***
1) виявлення, психолого-педагогічне вивчення, оцінка труднощів та потенційних можливостей розвитку дітей віком до 18 років, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, мають ознаки ризику виникнення труднощів пізнавальної діяльності та поведінки; 2) підготовка висновку та рекомендацій щодо розвитку, змісту, форм і методів навчання з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини; 3) консультування батьків (осіб, які їх замінюють), педагогічних працівників, з питань вибору можливих форм і методів навчання, у тому числі інклюзивного (інтегрованого), у поєднанні з реабілітаційними заходами, соціальної адаптації та інтеграції у суспільне життя дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку; 4) облік, систематизація та аналіз даних про кількість дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, за освітніми потребами з урахуванням видів порушень в регіоні з метою надання пропозицій органам управління освітою щодо створення належних умов та вжиття заходів для реалізації права таких дітей на здобуття освіти, забезпечення її гнучкості та різноманітності в місцях проживання; 5) участь у складанні індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (спільно з лікарсько-консультаційними комісіями закладів охорони здоров'я); 6) організація індивідуальної корекційно-розвиткової допомоги дітям, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, насамперед зі складними та тяжкими вадами; 7) співпраця із шкільними психолого-медико-педагогічними комісіями спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів); 8) надання науково-методичної допомоги педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів з питань інклюзивного (інтегрованого) навчання та створення	1) проведення комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини, в тому числі коефіцієнта її інтелекту, розроблення рекомендацій щодо програми навчання, особливостей організації психолого-педагогічної допомоги відповідно до потенційних можливостей психофізичного розвитку дитини; 2) надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах (не відвідують навчальні заклади), здобувають повну загальну середню освіту в професійно-технічних навчальних закладах та не отримують відповідної допомоги; 3) ведення реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в центрі, за згодою батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини; 4) ведення реєстру навчальних закладів, реабілітаційних установ системи охорони здоров'я, соціального захисту та громадських об'єднань, а також реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічну допомогу дітям з особливими освітніми потребами, у тому числі фахівців дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), навчально-реабілітаційних центрів, громадських об'єднань, за згодою фахівців, які надають психолого-педагогічну допомогу дітям з особливими освітніми потребами; 5) надання консультацій та взаємодія з педагогічними працівниками дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів з питань організації інклюзивного навчання; 6) надання методичної допомоги педагогічним працівникам дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів, батькам (одному з

оптимальних умов для реалізації потенційних можливостей, розвитку здібностей, обдарувань, здобуття якісної освіти дітьми з особливими освітніми потребами; 9) системна психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в умовах інклюзивного (інтегрованого) навчання, за індивідуальною формою в домашніх умовах; 10) психолого-педагогічний супровід сімей, які виховують дитину зі складними вадами розвитку, у тому числі з інвалідністю; 11) залучення батьків (осіб, які їх замінюють) до участі в реабілітаційному процесі шляхом їх участі в проведенні корекційно-розвиткових занять, надання методичних рекомендацій щодо розвитку і виховання їхніх дітей; 12) просвітницьку діяльність серед населення в цілях профілактики виникнення порушень у психічному розвитку дітей, труднощів у навчанні та формуванні особистості.	батьків) або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації надання психолого-педагогічної допомоги таким дітям; 7) взаємодія з педагогічними працівниками дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів щодо виконання рекомендацій, зазначених у висновку центру, проведення оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами; 8) надання консультацій батькам (одному з батьків) або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами стосовно мережі дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів для здобуття повної загальної середньої освіти, наявних освітніх, медичних, соціальних ресурсів для надання допомоги таким дітям; 9) надання консультативно-психологічної допомоги батькам (одному з батьків) або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами в формуванні позитивної мотивації щодо розвитку таких дітей; 10) провадження інформаційно-просвітницької діяльності шляхом проведення конференцій, семінарів, засідань за круглим столом, тренінгів, майстер-класів з питань організації надання психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами; 11) взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, навчальними закладами, закладами охорони здоров'я, закладами соціального захисту, службами в справах дітей, громадськими об'єднаннями щодо виявлення та надання своєчасної психолого-педагогічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами починаючи з раннього віку в разі потреби із залученням відповідних спеціалістів; підготовка звітної інформації про результати діяльності центру для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності центру, а також аналітичної інформації.

Соціальна та освітня модернізація в процесі державотворення України демонструють успіх всього процесу реформ, які лише набувають свого розвитку. Так, на новому його етапі відбувається реформування середньої ланки системи освіти – становлення та розвиток Нової української школи.

«Одним із пріоритетних завдань Нової української школи є формування інклюзивного освітнього середовища» – зазначає заступник Міністра освіти і науки України П. Хобзей на міжнародній конференції «Інклюзія для всіх: освітня політика та практика» [8]. Виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження» Є. Бистрицький на цій конференції наголосив на важливому аспекті державної освітньої політики: «Інклюзія – це не лише про рівний доступ, а й про якість освітніх та інших соціальних послуг. Коли в школі навчаються різні діти, це автоматично не означає, що дотримано право кожної дитини на освіту. Належна інклюзивна політика в Україні гарантуватиме, що всі діти мають доступ та рівні можливості отримати якісну освіту…» [8].

Висновки. Отже, інклюзія в Україні лише на початку становлення та розвитку, нові умови вимагатимуть нових підходів до роботи, розробки навчально-методичного, матеріально-технічного забезпечення та створення спеціальних навчально-дидактичних матеріалів.

Список використаних джерел

1. Александрова А. С. Сутність толерантності в сучасному суспільстві / А. С. Александрова // Гілея: наук. вісн. – 2010. – Вип. 42. – С. 170–177.
2. Декларація принципів толерантності / Національна комісія України у справах ЮНЕСКО. – Київ, 1995. – 14 с.
3. Концепція розвитку інклюзивної освіти / Наказ МОН України № 912 від 01.10.2010 р. [Електронний ресурс]. URL: https:// mon.gov.ua/ua/npa/ pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya.
4. Про затвердження порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах / Постанова КМУ № 872 від 15.08.2011 р. [Електронний ресурс]. URL: http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-

serednya/ osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/ normativno-pravova-baza.html.
5. Положення про інклюзивно-ресурсний центр / Постанова КМУ № 545 від 12.07.2017 р. [Електронний ресурс]. URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/250156884.
6. Інклюзивна освіта: основні положення // Всеукраїнський фонд «Крок за кроком» [Електронний ресурс]. URL:http://www.ussf.kiev.ua/ie_inclusive_education/
7. Положення про центральну та республіканську (Автономна Республіка Крим), обласні, Київську та Севастопольську міські, районні (міські) психолого-медико-педагогічні консультації / Наказ МОН України № 569/38 від 07.07.2004 [Електронний ресурс]. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0931-04.
8. Якісне інклюзивне освітнє середовище є пріоритетом Нової української школи / Освітній портал«Педагогічна преса» [Електронний ресурс] URL: pedpresa.ua/188880-yakisne-inklyuzyvne-osvitnye-seredovyshhe-ye-priorytetom-novoyi-ukrayinskoyi-shkoly.html.

References

1. Aleksandrova A. *S. Sutnist tolerantnosti v suchasnomu suspilstvi* [The essence of tolerance in modern society] / A. S. Aleksandrova // Hileia: nauk. visn., 2010, Vyp. 42, pp. 170–177.
2. *Deklaratsiia pryntsypiv tolerantnosti* [Declaration of Principles of Tolerance] / Natsionalna komisiia Ukrainy u spravakh YuNESKO, Kyiv, 1995, 14 p.
3. *Kontseptsiia rozvytku inkliuzyvnoi osvity* [Concept of the development of inclusive education] / Nakaz MON Ukrainy № 912 vid 01.10.2010 r. [Elektronnyi resurs]. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya.
4. *Pro zatverdzhennia poriadku orhanizatsii inkliuzyvnoho navchannia u zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh* [On Approval of the Procedure for the Organization of Inclusive Education in General Education Institutions] / Postanova KMU № 872 vid 15.08.2011 r. [Elektronnyi resurs]. URL: http:// mon.gov.ua/activity/ education/ zagalna-serednya/ osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/ normativno-pravova-baza.html.

5. *Polozhennia pro inkliuzyvno-resursnyi tsentr* [Regulations on the Inclusive Resource Center] / Postanova KMU № 545 vid 12.07.2017 r. [Elektronnyi resurs]. URL: https:// www.kmu.gov.ua/npas/250156884.
6. *Inkliuzyvna osvita: osnovni polozhennia* [Inclusive Education: Key Provisions] // Vseukrainskyi fond «Krok za krokom» [Elektronnyi resurs]. URL: http:// www.ussf. kiev.ua/ ie_inclusive_education/.
7. *Polozhennia pro tsentralnu ta respublikansku (Avtonomna Respublika Krym), oblasni, Kyivsku ta Sevastopolsku miski, raionni (miski) psykholoho-medyko-pedahohichni konsultatsii* [Provisions on the central and republican (Autonomous Republic of Crimea), oblast, Kyiv and Sevastopol city, district (city) psychological, medical and pedagogical consultations] / Nakaz MON Ukrainy № 569/38 vid 07.07.2004 r. [Elektronnyi resurs]. URL: http://zakon5. rada.gov.ua/ laws/show/z0931-04.
8. *Iakisne inkliuzyvne osvitnie seredovyshche ye priorytetom Novoi ukrainskoi shkoly* [A qualitative inclusive educational environment is a priority of the New Ukrainian School] / Osvitnii portal «Pedahohichna presa» [Elektronnyi resurs]. URL: redpresa.ua/188880-yakisne-inklyuzyvne-osvitnye-seredovyshhe-ye-priorytetom-novoyi-ukrayinskoyi-shkoly. html.

ДАНІ ПРО АВТОРА
Багно Юлія Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
e-mail: julijabaghno@gmail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ
Багно Юлия Николаевна – кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры педагогики
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»
e-mail: julijabaghno@gmail.com

DATA ON AUTHOR
Bahno Yuliia M. – Ph. D in Pedagogics, Assistant Professor, Assistant Professor Pedagogical Department,
SHEI «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University»
e-mail: julijabaghno@gmail.com

УДК 371.14:376(73)

РОБОТА З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ

Борисова О. О.

Традиційним для української культури є етичне, гуманне, милосердне і толерантне відношення до людей (особливо дітей та молоді), які потребують особливого ставлення внаслідок відхилень у фізичному чи розумовому розвитку. В Україні історично склалася ситуація, за якої ця категорія дітей та молоді протягом тривалого часу залишалася незахищеною, навіть, ізольованою від соціуму, а відкрите обговорення проблем, стосовно інвалідності було непопулярним у суспільстві.

Мета статті: довести й показати на прикладі американського досвіду необхідність і доцільність впровадження зарубіжного досвіду у вітчизняній освітній практиці.

Наразі, одним з найважливіших завдань, які потрібно вирішувати нашим закладам освіти, є формування життєвого досвіду дітей з обмеженими психофізичними можливостями, задоволення їх особливих потреб у соціальних взаємовідносинах і спілкуванні, доступі до інформації і об'єктів оточення та матеріальних цінностей.

Пошуки необхідних технологій соціально-освітньої роботи з таким контингентом дітей виявили одну з найбільш важливу і потрібну – стимулювання само- і взаємопідтримуючої діяльності батьків і дітей з громадськими організаціями, неформальними об'єднаннями і волонтерська допомога.